రాక్షా-ఉక్షాలూం

పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య

"ఇప్పు డెలా ఉన్నానో చెప్పండి" అంటూ దగ్గరికి వచ్చిం దామె.

నవ్వులు చిందే ముఖం, సొట్టలు పడుతున్న బుగ్గలూ .... ఇన్ని హంగులతో శ్రీదేవి కుందనపు బొమ్మలా సుమారస్వామి ఎదురుగా నిలబడింది. శంఖంవంటి ఆమె గళసీమను అలంకరించివుంది దీపపుకాంతిలో తళతళలాడుతూ వెలుగులను విమ్ముతున్న ఒక కంఠహారం .... మరొక రెండు

—54 వ పేజీ చూడండి

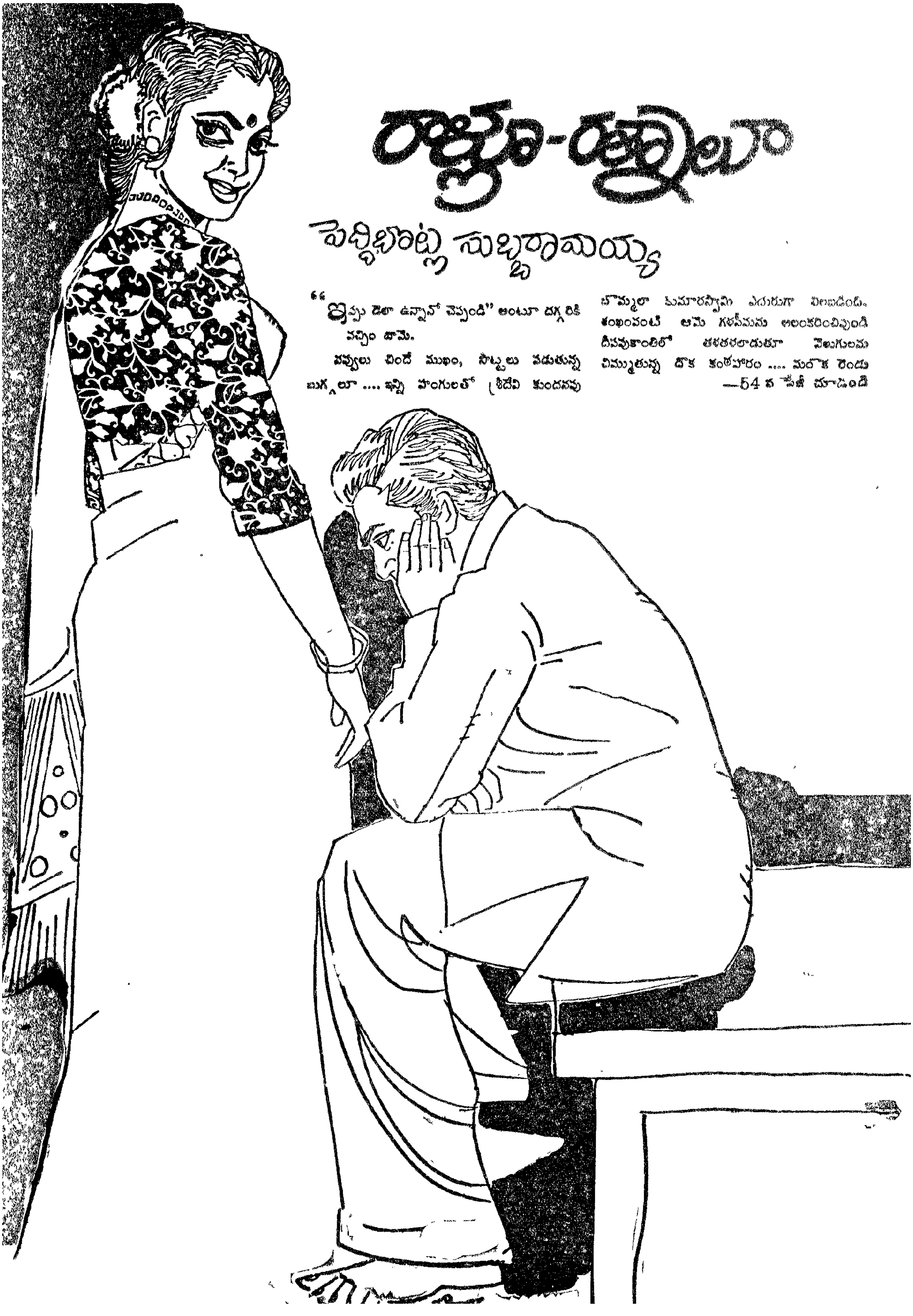

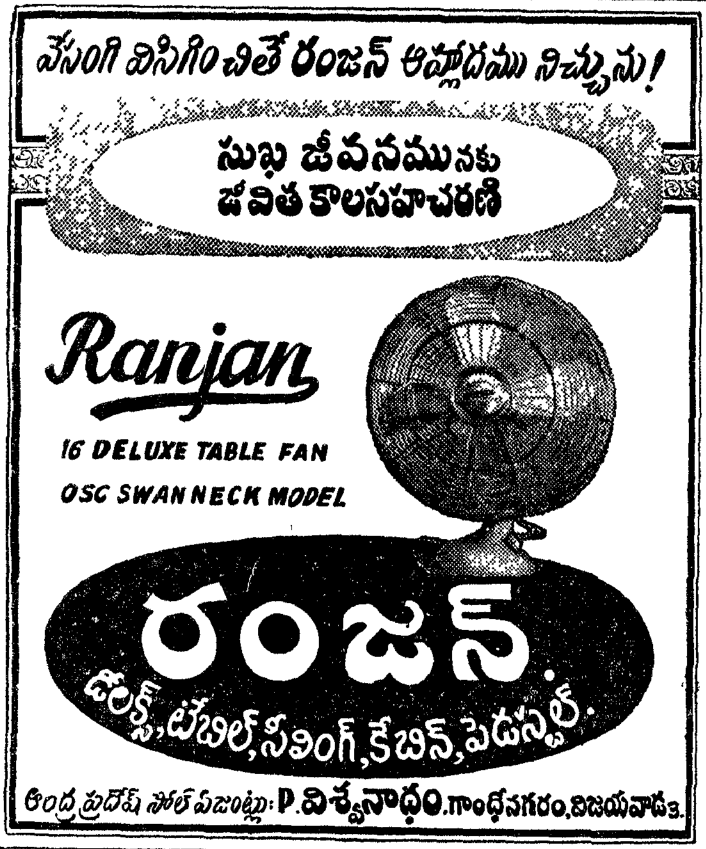

స్టాకిస్టులు మెనర్సు, దాదా & కో: హైదరాబాదు-1.

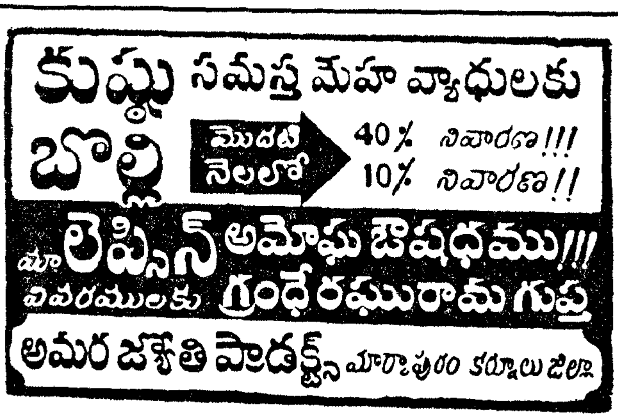

రాళ్లూ - రత్నాలూ

8 వ పేజీ తరువాయి

పేటల సైకిలుగొలుసు ఆమె ఎక్కడస్థలాన్ని అంటిపెట్టుకుని ఉంది. ఈ నగలతో ఆనాడు మరింత శోభాయమానంగా మనోహరంగా ఉన్న భార్య ఆకృతిని చూసి కుమారస్వామి ముగ్ధుడై ఉండవలసిందే. కాని అతడు ఎందుచేతనో ఖిన్నుడై విచారంతో తల దించుకున్నాడు.

శ్రీదేవి అతని గడ్డాన్ని మునివ్రేళ్లతో పట్టుకుని పైకెత్తుతూ గోముగా "చూశారూ! చూశారూ! మీరలా తల దించుకుంటే నాకెంత బాధగా ఉంటుందో ఆలోచించారా?" అన్నది. తర్వాత అతనిపక్కనే కూర్చుని అతని తలను ఒళ్లోకి తీసుకుంటూ "ఇవి గిల్టునగలనే కదూ మీ బాధ? మరేం చెయ్యగలం చెప్పండి? వీటికే పాతిక రూపాయలు ధారపోశాం. అన్నయ్య పెళ్లి ఇలా అర్ధంతరంగా ఒచ్చింది కాబట్టి గాని .... లేకపోతే ఈ దండగకూడా ఎందుకు? ఇలా చూడండి .... పొద్దున్న ఎప్పుడో తిని వెళ్లిన అన్నం .... లేచి స్నానం చెయ్యండి ముందు .... నేను కలిపి పెడతానుట .... మీరేమో వేలు కొరక్కుండా తినాలిట .... ఊఁ!" అన్నది.

అతడు లేచి కూర్చున్నాడు. శ్రీదేవి నీళ్ళు తోడేందుకు పెరటిలోకి వెళ్లింది. కుమారస్వామి ఒకసారి నిట్టూర్చి అలాగే పరధ్యానంగా కూర్చున్నాడు. పిచ్చి శ్రీదేవి! కాపురానికి వచ్చి నాలుగేళ్లయినా ఒంటిమీద చిన్నమెత్తు నగ అయినా లేకుండా అలాగే ఉంది. పెళ్లిలో ఆమె తండ్రి కూడా ఆమెకు నగలేమీ పెట్టలేదు .... రెండు జతల గాజులు మాత్రం ఉంటే తనకు ఉద్యోగం లేనన్నినాళ్లూ గడవటంకోసం వాటిని తెగ నమ్ముకోవలసివచ్చింది. శ్రీదేవి తండ్రికి పెద్ద ఆడపిల్లలమీద ఉన్న మక్కువ అందరికన్నా చిన్నదయిన శ్రీదేవిమీద లేదు! 'పుట్టగానే తల్లిని చంపింద'ని మాటిమాటికీ తిడుతూ ఆమెపట్ల అసహ్యభావాన్ని పెంచుకున్నాడాయన. వెదికి వెదికి కుమారస్వామివంటి చదువూ సంపాదనాలేని అసమర్థుడికి అంటగట్టి తనబాధ్యత ఒదిలిపోయిందనుకున్నాడు.

కుమారస్వామికి బంగారు దుకాణాల మధ్య ఉన్న 'ధర్మకాటా' దగ్గర ఉద్యోగం. ఉదయం తొమ్మిదిగంటలనుంచీ రాత్రి ఎనిమిది గంటలదాకా, లగ్నసరిరోజులయితే మరికాస్త పొద్దుపోయేదాకా అతడు 'ధర్మకాటా' ముందే కూర్చుని ఉండాలి .... వెండినీ, బంగారునీ, ఎన్నో రకాల వస్తువులు ఎంతెంతో విలువగలవి తూకం కోసం అతనిదగ్గరికి వస్తాయి. అన్నింటినీ, చిన్నా పెద్దా అని లేకుండా ఓపికగా వెంట్రుకవాసి అయినా తేడా లేకుండా సున్నితపు త్రాసులో ఉంచి తూచి పంపిస్తాడు కుమారస్వామి.

శ్రీదేవి లోపలినుంచి ఒస్తూ 'ఇంకా అలాగే కూర్చున్నారా? .... లేవండి" అన్నది. కుమారస్వామి లేచి పెరట్లోకి వెళ్లి భార్యచెంత నిలబడి చెంబుతో నీళ్ళు అందిస్తూ ఉండగా స్నానం చేశాడు .... తర్వాత వొళ్లు తుడుచుకుని లుంగీ చుట్టుకుని భోజనానికి కూర్చున్నాడు. అతని

ముందు పింగాణీకంచంలో అన్నమూ, పచ్చడి ఉన్నాయి. శ్రీదేవి కంచం దగ్గరికి లాక్కుని కలిపి ముద్దలు పెడుతూవుంటే ఆ పచ్చడిమెతుకులే అమృతోపమానంగా కనిపించాయి.

కుమారస్వామి తిండి ముగించి పెరట్లో మంచం వాల్చుకుని పడుకున్నాడు. తర్వాత దాదాపు పదినిముషాలలో శ్రీదేవికూడా పని అంతా ముగించుకుని తలుపులన్నీ వేసి వచ్చింది. కుమారస్వామి పడుకునివున్న మంచంపక్కనే చాప పరుచుకుని కూర్చుంటూ 'వీటికీ అసలు బంగారు నగలకూ ఏమీ తేడా ఉన్నట్టే కనబడదు. కదండీ?' అని అడిగింది. కుమారస్వామి నవ్వి "భలేదానివే. అనుభవం ఉన్నవాళ్లకు మొదటిచూపులోనే తెలిసిపోతుంది. ఏమీ తెలియనివారికి దాని అసలు సంగతి తెలియడం కష్టమే" అన్నాడు. శ్రీదేవి 'రేపు పెళ్లిలో బయటపడకుండా వుంటే అంతే చాలు ....' అన్నది పడుకుంటూ ....

ఆమె తర్వాత కొద్దినిముషాలలోనే నిద్ర పోయింది. కుమారస్వామి వెన్నెలలో చంద్ర బింబాన్ని ధిక్కరిస్తున్న భార్య ముఖాన్ని చూస్తూ అలాగే పడుకున్నాడు. అతనికి దాదాపు పదిహేను రోజులక్రిందట జరిగిన విషయం గుర్తుకు వచ్చింది.

వారున్న ఇంటికి ఉత్తరదిశగా మేడలో జడ్జీగా రొకాయన ఉన్నాడు. ఆయన భార్యకు నగలంటే విపరీతమైన అభిమానం .... పిల్లలేమో లేరు.... లంకంత ఆ ఇంట్లో భార్యాభర్త లిద్దరే ఉండే వారు. భర్త భోజనంచేసి కోర్టుకు వెళ్లిపోయిన తర్వాత ఆమె కేమీ తోచేదికాదు. ఒక్కొక్కనాడు బంగారు దుకాణాలు చూసివద్దామని బుద్ధి పుట్ట గానే నౌకరును కేకవేసి కారు సిద్ధంచేయించ మని చెప్పి చేతి కందినంత డబ్బు అందుకుని బజారుకు వెళ్లిపోయేది. ఆమెకు తమ ఇంటిప్రక్కన చిన్నపూరింట్లో ఉన్న కుమారస్వామి దంపతు లంటే అవ్యాజమైన అభిమానం. క్రొత్తగా బదిలీ అయి ఆ యింట్లో దిగిననాడే ఆమెను పక్క యింటి పెరటిలో కలనేతరంగుచీర కట్టుకుని లేడి కళ్లతో అమాయకమైన చూపులతో తనవైపు చూస్తున్న శ్రీదేవి ఆకర్షించింది. తర్వాత చాలా సార్లు మధ్యాహ్నంపూట ఏమీ తోచనప్పుడు వా రిద్దరూ పెరటిగోడపక్కన చెట్టునీడలో నిలబడి కబుర్లు చెప్పుకునేవారు. శ్రీదేవికి ఆమెను చూస్తే ఆశ్చర్యంగా ఉండేది. ఆమె ధగధగలాడే రాళ్ల ఆభరణాలు కొన్నాళ్లూ, తళతళలాడే కేవలం బంగారువస్తువులు కొన్నాళ్లూ ధరించేది. మొత్తా నికి అన్నీ కళ్లు జిగేలుమనిపించే నగలే ....

ఒకనాడు సాయంకాలం జడ్జీగారి భార్య పెరటి గోడమీదినుంచి శ్రీదేవిని పిలిచి 'నే నిప్పుడే బంగారుదుకాణానికి వెళ్లి వస్తున్నాను. మా వారికి ఒక ఉంగరం కొందామని వెళ్లాను. మీ ఆయన లెక్కంవేసేచోట కూర్చుని ఉన్నాడు. అతనికి క్కడ ఉద్యోగమా ?' అని అడిగింది.

శ్రీదేవిముదుట పడుతున్న ముంగురులను పైకి తోసుకుంటూ "అవునుట....నే నెప్పుడూ అక్కడికి వెళ్లలేదు" అన్నది.

జడ్జీగారి భార్య నవ్వి "భలేపిల్లవే నువ్వు .... రేపు నేను మళ్లీ వెడుతున్నాను. మావారికి ఆ ఉంగరం నచ్చలేదు. దాన్నిమార్చి మరొకటి తీసుకురావాలి .... రేపు నువ్వుకూడా రా నాతో పాటు ...." అన్నది.

శ్రీదేవి అప్పు డేమీ మాట్లాడలేదుగాని రాత్రి కుమారస్వామి భోజనం చేస్తూవుండగా అతని అనుమతి లేకుండా వెళ్లడ మెలాగా అని సందే హించింది. అలా చేస్తే అతనికి కోపం రావచ్చు నేమో కూడా. అందువల్ల తీరా ఆమె బయలు దేరేసమయానికి 'రాను పొమ్మం'టే సరిపోతుంది లెమ్మనుకున్నది..... కాని మర్నాడు మధ్యాహ్నం ఎండ పూర్తిగా వాటారకుండానే జడ్జీగారి భార్య జరజరమని శబ్దంచేసే పట్టుచీర కట్టుకుని వస్తూనే వచ్చి 'ఏంపిల్లా ? ఇంకా ఏం చేస్తు న్నావు ? త్వరగా బయలుదేరు. కారుకూడా సిద్ధంగా ఉంది ....' అన్నది. శ్రీదేవి చాప వేయ బోయింది. ఆమె వారించి "ఇప్పుడు చాపలెందుకు పరుస్తావు ? త్వరగా చీరె మార్చుకుని బయ ల్దేరు" అన్నది. శ్రీదేవి అనుమానిస్తూ "ఇప్పుడు నేనుకూడా ఎందుకు పిన్నిగారూ ? మీరు వెళ్లి రారాదూ ? పైగా మావారికి ఏమీ చెప్పలేదు కూడా ...." అన్నది. ఆమె నవ్వి "అదా నీభయం? ఏం ఫరవాలేదులే.... ఆ అబ్బాయేమీ కర్కోటకుడు కాడులే .... ఊఁ ! త్వరగా కానివ్వు ...." అని తొందర చేసింది. శ్రీదేవికి తప్పలేదు. ఆమె లోప లికి వెళ్లి తాను కట్టుకునివున్న చీరనే మళ్లీ సరిగా కట్టుకుని ముందుగదిలోకి వచ్చింది. ఆ పూరింటి నాలుగు మూలలూ చూస్తూ కూర్చున్న జడ్జీగారి భార్య శ్రీదేవివైపు జాలికలిసిన చూపులతో చిత్రంగా చూసి లేచి బయలుదేరింది. ఇద్దరూ కారులో బంగారుదుకాణాలకు వెళ్లారు. ఒక పెద్ద దుకాణంముందు కారు ఆగగానే ఇద్దరూ దిగి ఒకవ్యక్తి దోవ చూపిస్తూవుండగా లోపలికి నడిచారు. అది చాలా పెద్దదుకాణం. అద్దాల షోకేసులలో రకరకాలైన నగలు ఉన్నాయి. ఒక వైపు వెండివస్తువులు ఉన్నాయి. హాలులో ఎటు చూసినా తళతళలే. చూసేందుకు రెండు కళ్లు చాలవనిపించింది. వారు జడ్జీగారిభార్య రాగానే ఎంతో గౌరవంగా భక్తిశ్రద్ధలతో ప్రవర్తిం చారు. ఆమె క్రిందటిరోజు కొన్న ఉంగరం తన భర్తకు నచ్చలేదని చెప్పి మిగిలిన రకాలు కూడా చూపించమన్నది. ఆమాట నోటినుంచి రావడమే తడవుగా డజన్లకొద్దీ ఉంగరాలున్న పెట్టెలు లెక్క లేనన్ని వారిముందు ఉంచబడ్డాయి. శ్రీదేవి కళ్లు చెదిరిపోయాయి. అన్ని ఉంగరాలూ ధగధగలాడుతూ అద్భుతంగా ఉన్నాయి. అన్నీ నిగనిగలాడుతూ కాంతులీనుతున్నాయి. వాటిలో ఒక్క ఉంగరాన్ని ఎన్నికచెయ్యడ మెంత కష్టం ? జడ్జీగారి భార్య మాత్రం ఆరితేరిన పరీక్షకురాలివలె అన్నింటినీ పరిశీ లించి చూసి ఒక ఉంగరాన్ని ఎన్నికచేసింది. దాన్ని ఒక కుర్రవాడు తీసుకొని ముందు నడుస్తూ ఉండగా ఇద్దరూ కొంచెం దూరంలో ఉన్న 'అర్మకాటా' దగ్గరికి వెళ్లారు .... అది ఒక చిన్న

ప్రకటన

పోస్టుద్వారా హోమియోపతి బోధించబడును. ఎం.డి.హెచ్. డిప్లొమా ఒసగబడును. మంచి లాభదాయకమైన వృత్తి. ఇంగ్లీషులోమాత్రం వ్రాయండి.

Hind Homoeopathic College,

Sonepat, (Delhi)

RATNAM'S N-OIL

(వైపూతకుమాత్రమే)

అంగవరములు బలహీనత చెంది, చిన్న దనతో తిరిగి యథాప్రకారం అంపూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 ఏండ్ల ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రూ. 10 లు వి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్పెషల్ రకం అర్జంటుగుణమునకు రూ. 25-0-0 లు.

డాక్టర్. రత్నం సన్స్, (Estd 1904)

మలకపేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపూరారాూ రైల్వేస్టేషన్ దగ్గర, హైదరాబాద్-24 (ఆంధ్రప్రదేశ్)

జామ్-బక్

పాదముల వాపు నొప్పిని శమనపర్చి నివారించును

కాళ్లవాపులు, వ్రణములు, కురుపులు, కాలిన పుండ్లు విషగాయములు, జామ్-బక్ గొప్ప చర్మఔషధంతో మెంటనే త్వరలో మానును. జామ్-బక్ చర్మంలోకి పోయి, గుణమిచ్చే ఔషధము దీనిలో ఉంది. క్రొవ్వులు మూనెలు లేవని గ్యారంటీ చేయబడినది.

Zam-Buk

జామ్-బక్ మూలికా బామ్

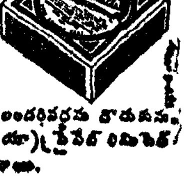

ఇది మందుల వ్యాపారు లందరివద్దను దొరుకును. సి. ఇ. ఫుల్ ఫోర్డ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కొంపెనీ.

సోల్ ఏజంట్లు : దాదా & కంపెనీ, 66, వెంకటప్పనాయక వీధి, మద్రాసు-1.

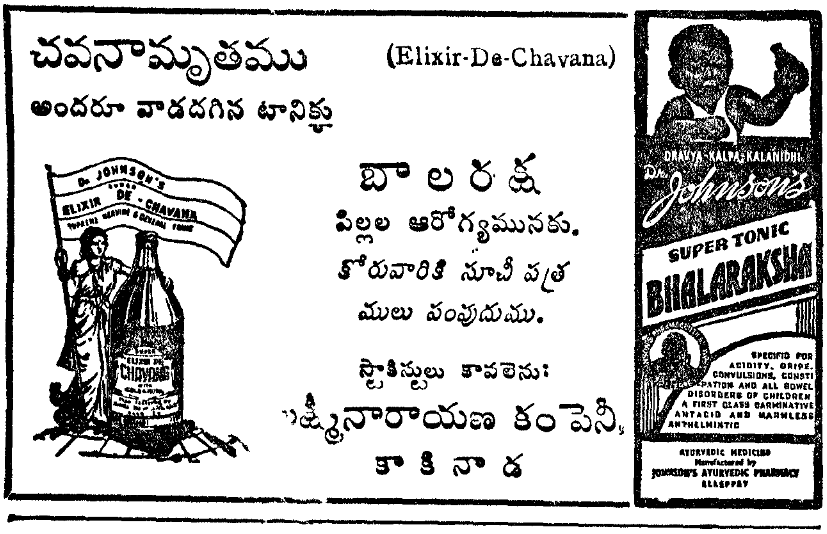

రాళ్లూ - రత్నాలూ

గది .... అక్కడ ఒక రిద్దరు మనుషులు తప్ప అప్పుడు మరెవరూ లేరు .... గదిమూల గాలిచొర రానిచోట సున్నితపు త్రాసుముందు కూర్చుని ఉండి జెర్రిపోతువంటి బంగారపు హారాన్ని తూకం వేస్తున్నాడు కుమారస్వామి. అతని పచ్చని నుదుట స్వేదబిందువులు ఉన్నాయి. రెండు, మూడు పొడుగాటి వెంట్రుకలు క్రాపులోనుంచి విడివడి నుదుట పడుతున్నాయి. నిశ్చలుడైన యోగివలె ఆతడు సన్నని ముల్లు వంక తదేకంగా చూస్తున్నాడు. శ్రీదేవి ఆసక్తితో చూస్తూ నుంచున్నది. ఆమెకు ఏమూలో కొంచెం భయంకూడా లేక పోలేదు. గుమ్మం పక్కగా ఒదిగి నుంచుని భర్త చూపులనుంచి తప్పించుకుంటే మంచిదనుకున్నది ఆమె. ఇంతలో తూకం నిర్ణయం చేసి చీటీమీద వేసి నగతోసహా అక్కడివారి కిచ్చి పంపించి అతడు ఉంగరాన్ని అందుకుంటూ జడ్జిగారి భార్య వంక చూసి గుర్తించి 'నిన్న నొక ఉంగరం తీసుకుపోయారుగా మీరు ?'' అన్నాడు. ఆమె నవ్వి "అవును. ఇది మరొకటి. మావారికి నిన్నటి ఉంగరం ఏమీ నచ్చలేదుట. అందుకని మళ్ళీ ఈ పూట వచ్చాము. అన్నట్టు ఇలా చూడు. ఈమనిషి యెవరో ...." అన్నది. శ్రీదేవిని ఇవతలికి లాగుతూ. శ్రీదేవి ఇరుకునపడిపోయింది. ఆమె చీరకొంగు పట్టి లాగడంవల్ల గుమ్మంపక్క నుంచి ఇవతలికిరాక తప్పలేదు. భయంతో ఆమెకు ముచ్చెమటలు పోశాయి. తడబడుతూ 'నేను రాననే అన్నాను. ఒస్తేగానీ వీల్లేదని పట్టుబట్టి కూర్చుంటే రాక తప్పలేదు.' అన్నది. కుమారస్వామి చిత్రంగా నవ్వి ఏమీ మాట్లాడకుండా వెనుదిరిగి తనపనిలో లీనమైనాడు. ఆ ఉంగరాన్ని తూకంవేసి చీటీమీద వేసి ఆ కుర్రవాడిచేతి కిచ్చాడు. తర్వాత వారు ఇవతలికి వచ్చారు.

ఇంటికి వచ్చాక ఆపూట అంతా శ్రీదేవి వ్యాకులపాటుతోనే గడిపింది. పనిపాటలన్నీ పరధ్యానంగానే చేసింది. పొద్దుగూకగానే పనులన్నీ పూర్తిచేసుకుని తెల్లని చీర రవికా తొడుక్కుని జడ్జిగారి భార్య పెరటిగోడమీదుగా అందించిన మల్లెచెండు తలలో ఉంచుకుని భర్తకోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నది. ఆమెకు లోలోపల భయంగా ఉంది. చెప్పకుండా అలా ఇల్లు ఒదిలి వెళ్లినందుకు అతనికి కోపం రావచ్చు .... ఎనిమిదిగంటలు దాటినతర్వాత కుమారస్వామి పైపంచెతో నుదుటిమీద చెమట తుడుచుకుంటూ వాకిలితడికె తొలగించుకుని లోపలికి వచ్చాడు. శ్రీదేవి నిశ్శబ్దంగా అతన్ని అనుసరించి ఇంట్లోకి వెళ్లి పైపంచె, చొక్కా అందుకున్నది. తర్వాత పెరట్లోకి వెళ్లి నీళ్లతోడి ముందుగదిలోకి వచ్చి వినయంగా 'స్నానానికి రండి' అని పిలుచుకువెళ్లి నీళ్లు సమపాళ్ళుగ ఉన్నాయో లేదోనని కాసిని చేతిమీద పోసుకుని చూసి చెంబుతో ముంచి అందించింది. అలా స్నానఘట్టం పూర్తికాగానే భోజనసమయంలో

దగ్గర కూర్చుని ఉండి విసురుతూ శ్రద్ధగా అన్నీ కనుక్కుని ఒడ్డించింది. అతని భోజనం పూర్తి కాగానే పెరట్లో మంచంవాల్చి నెమ్మదిగా 'కూర్చోండి' అని చెప్పి లోపలికి వెళ్లింది. చిత్రమేమిటంటే కుమారస్వామి అంతవరకూ పళ్లెత్తు మాట అయినా అడలేదు. ఆమె ఆ మౌనం అంతా కోపంవల్లనే అని అనుకున్నది .... తర్వాత తాను కూడా భోజనంచేసి తలుపులన్నీ వేసి వచ్చింది. నిండుజాబిల్లి వలుచని మబ్బులను లెక్కచెయ్యకుండా వెన్నెలవర్షం కురిపిస్తున్నది. చల్లనిగాలి తెరలు తెరలుగా హాయిగా వీస్తున్నది. కుమారస్వామి కళ్లు మూసుకుని వెల్లకిలా పడుకుని ఉన్నాడు. శ్రీదేవి వెళ్లి అతనివక్కనే కూర్చున్నది. ఒక్క క్షణంసేపు ఊరుకుని తర్వాత ధైర్యం కూడ గట్టుకుని నెమ్మదిగా 'ఏమండీ ? కోపమా ?' అన్నది. అతడు కళ్లు తెరిచి ఒక్క క్షణం ఆమె ముఖంలోకి చూసి 'ఎందుకూ?' అని అడిగాడు. ఆమె తల వంచుకుంది. తర్వాత నెమ్మదిగా 'మీకు ముందుగా చెప్పకుండా అలా .... ఆమెవెంట వచ్చానని....'' అన్నది. కుమారస్వామి నవ్వాడు. నవ్వుతూనే చేతులను ఆమె చుట్టూ వేసి 'పిచ్చినాన్నా' అంటూ దగ్గరికి తీసుకున్నాడు. ఆమె ఏదో బరువు దింపినట్టు 'అమ్మయ్య' అనుకుని నిట్టూర్చింది .... తర్వాత నవ్వుతూ ముక్కుమీద వేలు వేసుకుని "ఇక్కడా ఇవన్నీ ? తప్పుకదూ ? ఎవరైనా చూస్తే?......" అన్నది. కుమారస్వామి చేతులు ఇవతలకు తీసుకుని, చుట్టూ చూసి "ఎవరున్నారిక్కడ? ఆ చందమామతప్ప......" అన్నాడు. ఆమె గలగల నవ్వింది.

ఇది జ్ఞాపకంచేసుకుంటున్న కుమారస్వామి ఉలికిపడి చూశాడు. శ్రీదేవి నిద్రలో నవ్వుతున్నది..... ఆమె కంఠసీమలో తళతళ మెరుస్తున్నది గిల్టు ఆభరణం......అతడు 'పట్టి అప్రయోజకుణ్ణి......' అనుకున్నాడు. తర్వాత అతనికి నిద్ర ముంచుకు వచ్చింది.

*　　　*　　　*

రెండోనాడు ఉదయమే దంపతులిద్దరూ బయలుదేరి స్టేషనుకు వెళ్లారు. కుమారస్వామి తమ ఇద్దరి దుస్తులనూ,ఒక చిన్న పెట్టెలో సర్దాడు. రైలు రాగానే శ్రీదేవిని ఆ పెట్టెతోసహా ఆడవాళ్ల పెట్టెలో ఎక్కించి, తాను వేరేచోట వెళ్లి కూర్చున్నాడు. శ్రీదేవి చుట్టూ చూసింది. ఆమెకు ఎదురుగా కూర్చునివున్న స్త్రీకి ముప్పయియేళ్లు ఉంటాయి. ఆమెపక్కనే చేతిసంచీతో మరొక పాతికయేళ్ల పడుచు కూర్చునివుంది. మొదటిఆమెకు ఒక చేతి నిండా గాజులూ, మెళ్లో తళతళలాడే రాళ్ల నెక్లెసూ, మరొక చేతికి బంగారు గొలుసు వేసిన వాచీ ఉన్నాయి. ఆమె చీరకొంగుతో విసురుకుంటూ, "అబ్బబ్బ! ఊపిరాడటంలేదు. రైలు కదిలితే కొద్దిగా గాలి ఆడుతుందేమో!'' అన్నది. శ్రీదేవి ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఎదుటిఆమె చూపులు శ్రీదేవి మెడలోవున్న నెక్లెస్‌మీదపడ్డాయి. ఆమెపక్కన కూర్చున్న పడుచు మరీ నిర్ధనురాలేమో, ఆమె మెడలో మంగళసూత్రాలు కూడా లేవు. ఒక పసుపుతాడుమాత్రం వుంది. ఆమె వీరిద్దరివంకా ఆదేకంగా చూస్తున్నది.

రైలు ప్రయాణం సాగించగానే తెరలుతెరలుగా గాలి వీచటం ప్రారంభించింది. శ్రీదేవి ఎదురుగా కూర్చునివున్న ఆమె నగలతో రోజురోజుకూ వస్తున్న మార్పులను వివరించటం ప్రారంభించింది. ఆమెకు తాను ధరించివున్న రాళ్లహారంమీద మోజు పోయిందట. ఇప్పుడు శ్రీదేవి ధరించివున్న నెక్లెస్‌వంటిదే అందరూ వాడుతున్నారట. ఇలా శ్రీదేవి ఏమీ మాట్లాడకుండానే ఆమె ఉపన్యాసం ఇచ్చి ఉన్నట్టుండి 'ఏదీ! ఆ నెక్లెస్ ఒక్కసారి ఇలా ఇవ్వుతల్లీ......చూసి ఇచ్చేస్తాను' అని అడిగింది. శ్రీదేవినుదుట చెమట బిందువులు నిలిచాయి. ఆమె ఆందోళనను అణుచుకుంటూ, నెమ్మదిగా మెళ్లోవున్న నెక్లెస్‌తీసి, ఎదుటి ఆమెకు అందించి మొహం తిప్పుకుని కిటికీలోనుంచి వేగంగా వెనక్కు వెళ్ళిపోతున్న టెలిగ్రాఫ్ స్తంభాలవంకా, చెట్లవంకా చూస్తూ కూర్చున్నది......ఒక అరనిముషం ఒక యుగంలా గడిచాక, ఆమె శ్రీదేవిని చేతో తట్టి, పిలిచి, "ఇదుగో పెట్టుకోఅమ్మా...... సింపుల్‌గా ఎంతో బావుంది........నేనుకూడా ప్రస్తుతం వున్నదాన్ని మార్చి ఇలాంటిదే తీసుకుంటాను. ఈ రాళ్లకు డబ్బు పొయ్యటం దండగ..... కొనేటప్పుడు వదులూ, ఇరవైలూ పోసేరాళ్ళు అమ్మేటప్పుడు నయాపైసా కూడా చెయ్యవు. అన్నట్టు, ఇది ఎన్ని నవరసులు తల్లీ?'' అన్నది. శ్రీదేవి నెక్లెస్ మెళ్లో ఉంచుకుంటూ, వెంటనే 'నాలుగున్నర అనుకుంటాను. అయినా నాకు వివరాలు సరిగా తెలియవు. మావారే తెచ్చారు!' అన్నది. ఒంటిమీద చిన్నమెత్తు బంగారం అయినాలేని ఆ మూడోఆమె శ్రద్ధగా వింటున్నది.

ఇంతలో బండి ఒక స్టేషనులో ఆగింది. సన్నగా, పొడుగ్గావుండి, మాసినవంచె చొక్కా ధరించివున్న ఒక నడివయసు వ్యక్తివచ్చి, ఆ మూడోఆమెదగ్గర సంచి అందుకున్నాడు. ఆమెలేచి దిగబోతూ శ్రీదేవి మెడవంక ఒకసారి చూసింది. శ్రీదేవి మనసు ఎవరో కెలికినట్టు బాధపడింది. ఆమె దిగిపోగానే, కుమారస్వామివచ్చి 'ఏమన్నా కావాలా?' అని అడిగాడు. శ్రీదేవి తల అడ్డంగా ఊపింది. ఏమీ అక్కర్లేదన్నట్టు. అతడు మళ్లా వెళ్ళిపోయాడు. ఎదుటి ఆమె ముచ్చటపడి, "మీఆయనేగా?" అని అడిగింది. 'అవు'నని తలవూపింది శ్రీదేవి......ఆమె ఇంకేమీ అడగలేదు......

*　　　*　　　*

స్టేషనులో దిగి దంపతులిద్దరూ నడక సాగించారు. ఇల్లు అరమైలుదూరం ఉంటుంది. కుమారస్వామి మొదట్లో 'నువ్వు నడవలేవు. బండి మాట్లాడనా?' అని అడిగాడు. శ్రీదేవి 'వద్దు......కాస్త దూరమేగా! నడిచిపోదాం......మళ్లీ బండికట్టుకుంటే ఏ అర్ధరూపాయో అచ్చుకోవాలి,.......చదివింపుకని తెచ్చిన పదిరూపాయలు తప్ప, మనకు మళ్ళీ ఛార్జీలకేగా డబ్బున్నదీ?'' అన్నది.

ఇద్దరూ వెళ్లేసరికి పెళ్లిఇల్లు హడావిడిగా వుంది. అందరూ ఏవేవో పనులమీద హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు. పట్టుచీరెల జరజరలూ, కాలి మెట్టెల గణగణలూ, గాజుల గలగలలూ వీనులకు విందుగా వినవస్తున్నాయి. వరండాలో మేళం

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో
ప్రకటనలు మీ వ్యాపారాభి
వృద్ధికి తోడ్పడుతాయి. వివ
... ఎడ్వర్‌టయిజ్‌మెంట్
... వ్రాయండి.

సదవ కాలేజు త్వరపడుడు.
శ్రీ వెంకటేశ్వర ట్యుటోరియల్
కాలేజి, కరీంనగర్ (A. P.)
పి. యూ. సి, 12వ తరగతి. హెచ్.
యస్. సి. మరియు ఆంధ్ర మెట్రిక్
విద్యార్థులకు నిపుణులు అనుభవజ్ఞులైన
ఉపాధ్యాయులచే శిక్షణ ఇవ్వబడును.
ఉత్తీర్ణులగుట తథ్యము. వివరములకు,
యస్. నాగభూషణము,
ప్రిన్సిపాల్.

ఉచితము
"కాశ్మీర్ బ్యూటీ"
6 గజముల చేనేత
చీరలధరలు ఆశ్చర్య
కరంగా తగ్గింపబడి
నవి. 6 గజముల చీర
రు8/- (అసలు ధర
రు. 12) 2 చీరలు
రు 15/- 3 చీరలు
రు21/- పోస్టేజీతో

సహా.3 చీరలు కొనువారికి సిల్కు బ్లౌస్
& క్రొత్త సంవత్సర డైరీ ఉచితము.
SATISH & CO (A' P.W.)
Jama Masjid, Delhi-6.

స్థాపితం1920
రెడ్డి అండ్ కో. (రిజిష్టర్డు)
గోపాలపురం.
తూ. గో. జిల్లా
కుష్ఠు బొల్లి మేహవాడ
వగైరా చర్మ
సుఖ వ్యాధులకు
ప్రత్యేక చికిత్స.
శాస్త్రీయ
ఆయుర్వేద ఔషధములు లభించును
→ కేటలాగు సలహా ఉచితము.

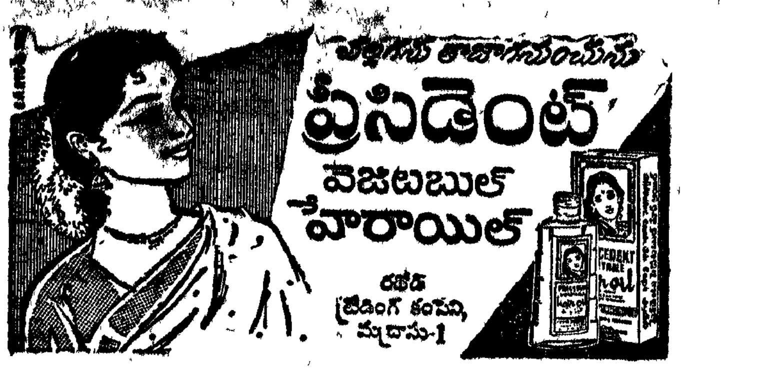

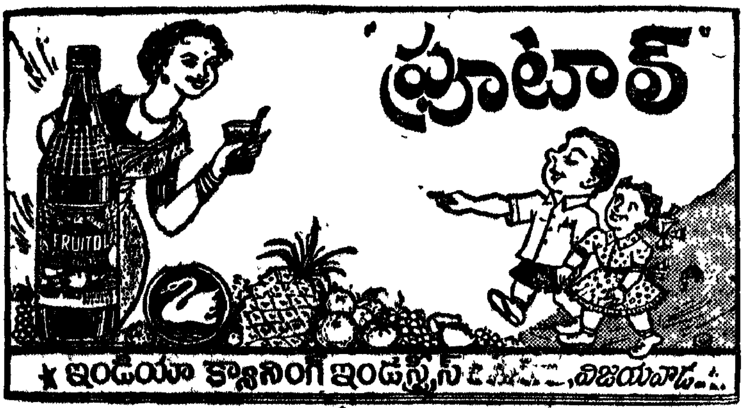

ఆంధ్రకు ఏజెంట్లు: అక్మో క్రేడ్ ఏజెన్సీస్, విజయవాడ-1.

—NVKR

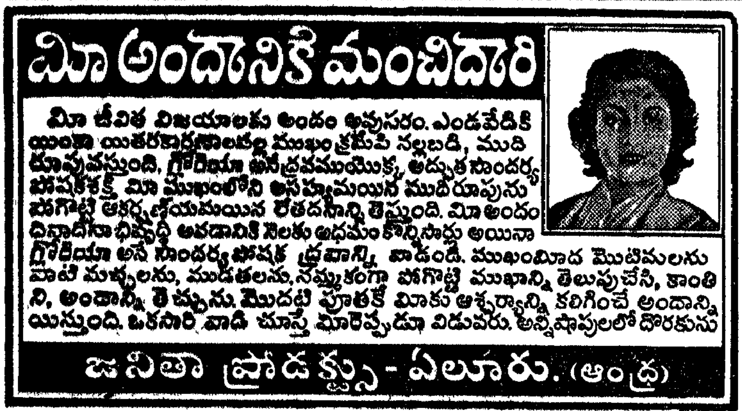

దుర్గా షాప్

రాళ్లూ - రత్నాలూ

మోగుతున్నది. పిల్లలు అటూ, ఇటూ గోల చేస్తూ తిరుగుతున్నారు.

వరండాదాటి ముందుగదిలోకి వెళ్లగానే శ్రీదేవి పెద్దఅక్కగారు చూసి, ఎత్తిపొడుపుగా, "ఏంతల్లీ? పదిరోజులనాడు శుభలేఖవేస్తే తీరిగ్గా ముహూర్తం వేళకు వచ్చారా?" అన్నది...... శ్రీదేవి నవ్విందే గాని, మారు పలకలేదు.

తండ్రిదగ్గరికి వెళ్ళి కనిపించగానే, ఆయన ఏమీ మాట్లాడకుండా తలఊపి, 'ఊఁ!' అని మాత్రం అన్నాడు. కుమారస్వామికి దాహంతో నాలిక పిడచగట్టుకునిపోతున్నది. అతడు వరండాలో చాపమీద కూర్చుని, చిన్నవదినగారిని పిలిచి 'ఏమండీ వదినగారూ! కాసిని మంచినీ ళ్ళిప్పిస్తారా?' అని అడిగాడు. ఆమె విని లోపలికి వెళ్ళి, అవని శ్రీదేవికే ఒప్పజెప్పింది. శ్రీదేవి మంచినీళ్ళు తెచ్చియిచ్చి పెట్టి తీసుకుని లోపలికి వెళ్లింది.

తర్వాత ఆమె పెళ్ళికుమారుడి దగ్గరికివెళ్ళి, "ఏమిరా, అన్నయ్యా!" అని పలకరించింది. అతడు పక్కకు తిరిగిచూసి, "నువ్వా?........ఇప్పుడుటే రావటం? శుభలేఖ వేసి ఎన్నాళ్లయింది? అంత తీరని ఉద్యోగం చేస్తున్నాడా మీ ఆయన?" అన్నాడు. శ్రీదేవి మనసులో కష్టపడినప్పటికీ, పైకిమాత్రం నవ్వి వెళ్ళిపోయింది.

కుమారస్వామి స్నానంచేసి, ఉత్తరంవైపు వరండాలోకి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఇంటి పెద్దఅల్లుళ్లిద్దరూ కూర్చునివున్నారు. పక్కన మరో ముగ్గురు బంధువులు కూడా ఉన్నారు. అందరూ ఖరీదైన పంచెలూ లాల్చీలు ధరించిఉండి, ఖరీదైన సిగరెట్లు తాగుతున్నారు. కుమారస్వామి ఒకపక్కన నిశ్శబ్దంగా కూర్చుండిపోయాడు. పెద్ద అల్లుళ్లిద్దరూ సంపన్నులు. వేళ్లను ధగధగమెరిసే ఉంగరాలు పెట్టుకుని వున్నారు. ఒకాయన మెడలో నవ్వని గొలుసూ, పులిగోరూ వున్నాయి. వారిలో పెద్దఅల్లుడు మాత్రం కుమారస్వామిని గుర్తించి పలకరించాడు. రెండోఆయనకు గుర్తురాక అడిగి తెలుసుకుని, "ఓహో అలాగా!" అన్నాడు.

తర్వాత అక్కడివారందరూ పేకలు తెప్పించి ఆడటం ప్రారంభించారు. కుమారస్వామి ఎన్నడూ పేకాట ఆడలేదు. దాన్ని గురించి అతనికి ఏమీ తెలియదుకూడా. ఆ ఆట చిత్రంగావుంది. రూపాయలు గల్లుగల్లుమని చేతులు మారుతున్నాయి.

ఆనాడు భోజనాలైనతర్వాత ఆడవాళ్లందరూ విశ్రాంతిగా హాల్లో కూర్చునిఉండగా, ఒక విశేషం జరిగింది. శ్రీదేవి దూరపు మేనత్త ఒకామె, "ఏమే! నీ మొగుడు ఇప్పు డేం చేస్తున్నాడు? ఏమైనా సంపాదన ఉందా లేదా?" అని అడిగింది. శ్రీదేవి ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఆమె పెద్దఅక్కగారు వెంటనే అందుకుని........మెడ పట్టనన్ని ఆభరణాలు ధరించి వుండి, వాటిని సర్దుకుంటూ! 'ఆఁ! అతనేమి సంపాయిస్తాడు? మొన్న వచ్చినప్పుడు కూడా చూశాంగా. చిన్న మెత్తు బంగారమయినా లేదు....తిండికి కూడా లోటు లేకుండా జరుగుతున్నదో లేదో అనుమానమే!!' అన్నది. చిన్న అక్కగారు నవ్వుతూ, శ్రీదేవివంకచూసి ఆశ్చర్యపోయింది. శ్రీదేవి భుజాలమీదుగా కప్పుకున్న పమిటకొంగు కొంచెంజారి మెబ్బు తెరలనుండి

విడివడిన చంద్రరేఖలా నెక్లెస్ ఆమె కంటబడింది. ఆమె వెంటనే, "ఏదో చేయించాడే మరిదిగారు......" అంటూ శ్రీదేవిమెడలోనుంచి ఆ నెక్లెసును ఇవతలకి తీసింది. దాని వెంటనే రెండు పేటల సైకిల్ గొలుసు కూడా ఇవతలకి వచ్చింది.

శ్రీదేవి నుదుట పట్టిన చెమటను పమిటి కొంగుతో అద్దుకుంటూ, తలవంచుకుని కూర్చుండిపోయింది. కొన్ని క్షణాలు నిశ్శబ్దం.....అందరూ ఆ రెండు వస్తువులనూ చేతుల్లోకి తీసుకుని చూస్తూ తమకు తోచిన వ్యాఖ్యానాలు చేస్తున్నారు.

"ఇప్పుడు రాళ్ల నగలు ఫ్యాషన్‌కాదు. ఇలాంటివే బావుంటాయి"

"నేనూ మామిడిపిందెల నెక్లెస్ తీసుకుందామనుకున్నాను. తీరా విచారిస్తే, మా ఊళ్లో చేసినవి తయారుగాలేవు....."

'సింపుల్‌గా ఫస్టుగా వుంది...'

మళ్లీ ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం. శ్రీదేవి మేనత్త ఆ నెక్లెసును, వెలుగును ఎదురుగావుంచి చూసి అననే అన్నది...."ఇదేమిటేఅమ్మాయీ! ఇదేం బంగారమే.......తేడా కనిపిస్తున్నదే."

శ్రీదేవి లేచి విసవిస లోపలికి వెళ్ళిపోయి, పక్కగదిలో తలుపుచాటున నుంచున్నది.....అవతలివారి మాటలు వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి.

"ఇవి గోల్డుకవరింగ్ నగలేమోనే"

"నే నప్పుడే అనుకున్నాను. ఆ వాజమ్మ గురిగింజ ఎత్తు బంగారమయినా కొనగలడా?"

"అప్రయోజకుడు. ఏమీ లేకపోయినా నయమే. గిల్టునగలు కొని పెడతాడా?"

శ్రీదేవి గుడ్లు నీరుకుక్కుకుంటూ పెరటిలో నూతి పళ్లెంమీదికివెళ్ళి నిలబడింది. ఒక ముసలామె అందర్నీ మందలించి "మీ కసలు బుద్ధుల్లేవు. వాళ్లజోలి మీకెందుకు? ఇన్నాళ్లూ వాళ్ల ఆలనా పాలనా ఎవరైనా పట్టించుకున్నారు గనుకనా? పాపం ఆ కుర్రవాడినంటున్నారు. మీరు ఒక వడ్లగింజఎత్తు బంగారం పెట్టారా దానికి ఎప్పుడన్నా? సిగ్గు లేకపోతే సరి....." అంటూ ఆ గిల్టు నగలను తీసుకుని శ్రీదేవిదగ్గరికి వచ్చింది. ఆమె ఎవరో దూరపు బంధువు. ఆ క్షణంలో తల్లే అలా వచ్చిందనిపించి శ్రీదేవి ఆమె భుజంమీద తల వాల్చి, వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. కుమారస్వామి మంచినీళ్ళకోసం వచ్చి, సంగతి తెలుసుకుని ముఖం కందగడ్డలా చేసుకుని, మంచినీళ్లు అడగకుండానే విసవిసా వరండాలోకి వెళ్ళిపోయాడు. శ్రీదేవి ఆ ముసలామె భుజం మీద తల వాల్చి, దుఃఖిస్తున్న దృశ్యం అతన్ని కదిలించివేసింది. అతడు 'ఉస్సు'రని నిట్టూరుస్తూ చాపమీద కూలబడ్డాడు.

పక్కవీధిలోనే ఆడపెళ్ళివారి ఇల్లు. ఆరాత్రి పెళ్లి అయిపోగానే కుమారస్వామి బయలుదేరి శ్రీదేవితో "నేను వెడుతున్నాను. నువ్వు రెండు రోజులపాటు ఉంటావా?" అన్నాడు. ఆమె తల అడ్డంగాఊపి, "ఊహూ!! ఇక్కడ ఉండను. మిమ్మల్ని వదిలి అసలు ఉండలేను. ఇద్దరం పోదాం పదండి......" అన్నది. వాళ్లిద్దరూ ప్రయాణమవుతున్నారని తెలిసి తండ్రి ఏమీ మాట్లాడకుండా ఒక చీరె, సంచెలచాపూ తెచ్చి, తాంబూలంతోసహా ఇద్దరికీ ఇచ్చాడు. శ్రీదేవికి కళ్లవెంట నీళ్లు తిరిగాయి! 'ఇక ఇంతలో మళ్లీ ఇక్కడికి రాబోయేది లేదు........' అనుకుని ఆమె కన్నీళ్లు వత్తుకుంటూ దగ్గరలో నిలబడివున్న అన్నగారికిచెప్పి బయలుదేరింది. ఆమె అక్కలిద్దరూ అప్పు డక్కడ లేరు. ఆ ముసలామె వీధి గుమ్మందాకావచ్చి, గద్గద స్వరంతో "వెళ్లి రాతల్లీ! వీళ్ల సంగతి మనకు తెలియని దేమున్నదీ? పశుప్రాయులు....నువ్వేమీ బాధపడకు......." అని సాగనంపింది.

* * *

ఆనాడు రాత్రి వెన్నెల పుచ్చపువ్వులావుంది. జాబిల్లి మబ్బుతెరలను చీల్చుకుంటూ బయటికి వచ్చి, వెలుగులను కుమ్మరిస్తున్నది. కుమారస్వామి పెరటిపంచలో వెల్లకిలా పడుకొని ఉన్నాడు.

కొన్ని నిముషాలతర్వాత శ్రీదేవిచేతిలో మంచినీళ్ళచెంబుతో వచ్చి, చెంబును గడపలోవుంచి, భర్త పక్కనే కూర్చున్నది. అతడు ముఖం తిప్పుకున్నాడు. ఆమె "ఇటు చూడరూ? నామీద కోపమెందుకూ? నేనేం చేశానని?" అని అడిగింది. అతడేమీ మాట్లాడలేదు. ఆమె ఒక్కక్షణం ఆగి, తన మెడలోవున్న గిల్టు నగలనుతీసి విసిరి దూరంగా పారేసింది. 'ఇప్పుడు నావంక తిరగండి' అన్నది. అతన్ని తనవైపు తిప్పుకుంటూ. కుమారస్వామి రెండుచేతులతో ఆమెను దగ్గరికి తీసుకున్నాడు. శ్రీదేవికి అతని కళ్ళలో నీళ్ళు తగిలాయి. ఆమె చేతితో అతనికళ్లు తుడుస్తూ, "ఛా తప్పుకదూ? వాళ్లనుగురించి అసలు ఆలోచించకండి. ఈ నగలు గిల్టువయితే వాళ్ళు మనషులే గిల్టు మనుషులు......మీ అంత మంచి వారెక్కడైనా ఉంటారా? మీరు రత్నం.....మిగిలినవాళ్ళు రాళ్ళు........." అన్నది. ★

హరివంశం

11-వ పేజీ తరువాయి

రథము కదులుచున్నదా! నేలమీద నడచుచున్నదా! అవి గుర్రములా! ఆ గుర్రములు వల్గుగమనములు పోవుచున్నవి. గాలిలో తేలుచున్నవి. ఆకాశములో ఈదుచున్నవి. రథమునకు కుదుపులేని వేగము, వేగముతో రథముయొక్క గమనము—మాతలి యనుకొనినాడు. "దారుకస్వామి! నీవు దేవుడవు. ఆ రథము నీ అస్త్రము. ఆ గుర్రములు నీమంత్రములు. నీవు అధిష్ఠాన దేవతవు. ఎవ్వరయ్యా! నిన్ను అందుకొనువారు" అని. విచిత్రమేమనగా, తన రథము అతని రథమునంటి పోవుచున్నది. యజమాని వెనుకపోవు శ్వానమువలె పోవుచున్నది. తాను గుర్రములను తోలుటలేదు. పగ్గములను బిగించుటయు, వదులుచేయుటయు, మలుపులుతిరుగుటకు వీలుగా కదిలించుటయు చేయుటలేదు. తక్కిన రథములు వెనుకపడినవి. తన రథము మాత్రమే దారుకునిరథము వెంటనంటి పోవుచున్నది. అహో! ఇది దారుకుని మహత్త్వము! అతని ఇష్టముమేరకు నా గుర్రములు కదులుచున్నవి. అంతే. నేను నిమిత్తమాత్రుడను" అనుకొన్నాడు మాతలి. మరియునప్పుడు జరిగిన దంతయు కన్నులముందు ఆడగా "అహో! విద్య" అని బిగ్గరగా ననినాడు.

"మాతలి! నిలుచుండియే కలకనుచున్నావురా! మాకు సమాధానము చెప్పుటయు మరచిపోయి నావు" అనినాడు పౌండ్రకుడు.

పౌండ్రకుడు వానివంక విచిత్రముగా చూచెను. "ఓరి! మాతలి! నీకు తెలివితేటలు అధికములై పోవుచున్నవి. నేను నీకు ఒక్కపని నప్పగించితిని. అది చేసుకొని రాలేకపోయినావు. అది సరే! నా మనసులోని ఆలోచనలను చదువుచున్నావు. ఇది విచిత్రము" అన్నాడు.

"మహారాజ! ఇందు విచిత్రమేమి యున్నది. నేను తమకు సారథిని. తమ మనస్సు నెరుగకపోయిన సారథ్య మెట్లు చేతును. ఇక వెళ్లిన కార్యము చెడుటయందురా! అది చెడునని తమకు ముందుగానే తెలియును. స్వామి! నేను వట్టి మాతలిని. అనగా ఆపేరు తల్లితండ్రులచేత పెట్టబడినవాడను. మరి దారుకుడో! ఆయన అసలు మాతలి! మాతలియా! ఆ మాతలియు రథసారథ్య విద్యలో నాయనవద్ద శిష్యత్వ ముండవలయును. మహారాజ! దారుకుడు అవతారపురుషుడు. మాతలియు, అనూరుడును, మరి ఇతర దేవయోనులైన అశ్వకుశలురు, రథసారథ్యవిద్యా పుంమూర్తులు, కలిసి ఆయనగా అవతరించిరి. ఆయన కాశికలోనుండగా ఒకటి, రెండు విద్యలు నేనును ఆయనవద్ద నేర్చితిని. రథమును బహుగతులలో నాయన నడుపగా చూచితిని. కాని, నేటి ఈ కౌశల్యము......."

అద్భుతమే మాతలియై మాట్లాడుచున్నదో! మాతలికి ఇప్పుడు తన కన్నులముందు వామాక్షీ మదామహాధిష్ఠితము, దారుకసారధికము అయిన రథము కదలుచున్నట్లున్నది. అతడు ఏకాగ్ర దృష్టియై, రథసారథ్యవిద్యయొక్క పరాకాష్ఠ ప్రదర్శనమును చూచుచున్నవాడువలె నుండిపోయెను.

మాతలి మరల శోకములో పడినాడు. అతని శరీరము విచిత్రమైన ఆనందముతో పులకలు తేరిపోయినది. వాని ముఖమున విచిత్రమైన కాంతి వెల్గినది. వాడు ఇట్లనినాడు: "మహారాజ! తమరు నా కీ కార్యమును అప్పగించుటయే చాలును. దానిని సాధించలేకపోతినన్న విచారము నాకు లేదు. తమకును ఉండదనుకొందును. మహారాణి దీక్షను పాడుచేయుటకు, శ్రీకృష్ణవాసుదేవుని పరీక్షించుటకు తా మీ ప్రయత్నము చేసితిరి. స్వామి! మహారాణి ఎవ్వరు? సాక్షాత్తు అన్నపూర్ణ. ఆమె తలపెట్టిన కార్య మెట్లు చెడును. మరియు వాసుదేవుడు డెవ్వరు? ఎవ్వరైన నాకేమి! దారుక ప్రభువు అన్నాడు ఓరి! మాతలి! నా విద్యను నీకు చూపించుచున్నానురా! మరి భగవంతునివిద్యలో ఇది ఎంత! నేను ఆయనకు శిష్యుడను" అని. నేను చేతులెత్తి ఆయనకును, ఆయన గురువునకును నమస్కారము చేసినాను........"

"అవును! నీకును సుదక్షిణకు పట్టిన పిచ్చియే పట్టినట్టులున్నది. ఆ యాదవుని వాసుదేవు డను చున్నావు!"

అంతలో పౌండ్రకునకు కోపము ముంచుకొని వచ్చెను. అంతలో అతని కన్నులు సాయంసూర్యుని ముదురుకిరణములనుబోలి ఎర్రనికాంతులను వెలిగ్రక్కెను. అతడు రోషముగా మాతలివంక చూచెను.

మాతలి నవ్వెను. (సశేషం)